RAZGOVOR

dr.sc. Boris Sabatti, direktor Istarske razvojne agencije:

"Novom kreditnom linijom teškom 400 milijuna kuna želimo pomoći istarskom gospodarstvu da prebrodi ovo teško razdoblje"

Ulaganje u razvoj poduzetničke infrastrukture temelj je razvoja malog i srednjeg gospodarstva i stoga IDA kontinuirano ulaže u razvoj svoja 2 poduzetničko inkubatora u Puli - Boris Sabatti

Kreditiranjem se olakšava poslovanje i potpomaže likvidnost naših poduzetnika i obrtnika, što mislim da je u ovom trenutku, jedna od najefikasnijih mjera podrške, uz bespovratne potpore koje dodjeljuju županija i gradovi, kaže Sabatti

RAZGOVARAO **Milan PAVLOVIĆ**

PULA - Pokretanje posla i bavljenje poduzetništvom zahtjevna je zadaća puna zamki i izazova i u godinama daleko normalnijim nego što je ova 2020. Pandemija koronavirusa, mnogima koji su odlučili zaploviti tim vodama, donijela je i mnoge od onih problema koje ne samo da nisu mogli predvidjeti poslovnim planovima, nego im nisu bili ni u snovima. Mjere Vlade RH, te jedinica regionalne i lokalne samouprave pomogle su im bar malo ublažiti prvi udar tog neočekivanog ekonomskog tsunamija, no svi su svjesni da to nije dovoljno i da se tu ne može stati. Istarska razvojna agencija - IDA glavna je razvojna agencija i institucija poduzetničke podrške koja se provodi na teritoriju Istarske županije. S njezinim direktorom dr.sc. Borisom Sabattijem razgovaramo o financijskoj podršci poduzetništvu Istarske županije kao motoru oporavka i rasta istarskog gospodarstva uslijed epidemijskih okolnosti

- Program financijske podrške za male i srednje poduzetnike i obrtnike se u Istarskoj županiji provodi već više od 20 godina, a u dosadašnjem je tijeku realizirano 15 kreditnih linija u sklopu kojih je podržano 1.100 projekata ukupne vrijednosti 700 milijuna kuna. Zadnja u nizu kreditnih linija koju je IDA provodila uz podršku Istarske županije te u suradnji s poslovnim bankama i HBOR-om polučila je izniman uspjeh te je u sklopu iste dodijeljeno 100 kredita po cijelom teritoriju Istarske županije. Više od 30 posto kredita plasirano je u proizvodne djelatnosti te je kreditna linija je zbog iznimno povoljnih uvjeta i niskih kamatnih stopa provedena i utrošena u rekordnom roku. Na tragu navedenog te u vidu novonastalih pandemijskih okolnosti i ozbiljnih iskušenja za istarsko, ali i svjetsko gospodarstvo, pripremljena je na inicijativu IDA-e te u sinergiji Istarske županije i gradova Buje, Buzet, Labin, Novigrad, Pazin, Pula, Poreč, Rovinj i Vodnjan nova kreditna linija ukupnog kreditnog potencijala od skoro 400 milijuna kuna, koja će biti aktivna od mjeseca listopada pa do iskorištenja sredstava.

Najpovoljniji uvjeti

- Kakvi će biti uvjeti za poduzetnike korisnike sredstava?

- Uvjeti isposlovani s odabranim poslovnim bankama biti će kao i do sada među najpovoljnijima na tržištu RH, pri čemu navedeni gradovi i Istarska županija subvencioniraju kamatnu stopu. Na taj se način olakšava poslovanje i potpomaže likvidnost naših poduzetnika i obrtnika, što mislim da je u ovom trenutku, jedna od najefikasnijih mjera podrške, uz bespovratne potpore koje dodjeljuju županija i gradovi. Na taj način će krajnja kamatna stopa za poduzetnike iznositi od 1 do maksimalno 2,5 posto ovisno o tome da li se opredjeljuju za namjenski ili gotovinski kredit. Očekujem da će to dosta pomoći Istarskim poduzetnicima i obrtnicima da prevladaju ove gospodarski izazovno razdoblje te doprinijeti očuvanju radnih mjesta i generiranju novih.

- Pretpostavljam da je koronakriza utjecala i na neke vaše ovogodišnje planove. Što je s onima vezanim uz ulaganja u poduzetničku infrastrukturu?

- Ulaganje u razvoj poduzetničke infrastrukture temelj je razvoja malog i srednjeg gospodarstva, jer poslovni je prostor po povlaštenim uvjetima ono što poduzetniku početniku najviše treba na početku njegovog poslovnog puta i stoga IDA kontinuirano ulaže u razvoj svoja 2 poduzetnička inkubatora u Puli. IDA je tijekom godina u 21 poslovnoj jedinici pružila podršku za više od 80 tvrtki poduzetnika početnika, putem subvencioniranih poslovnih prostora te besplatnih edukacija i savjetodavnih usluga. Stopa uspješnosti mladih poduzetnika u inkubatorima IDA-e je iznad prosjeka zadnjih nekoliko godina, a mora se priznati da se i u ovom specifičnom razdoblju poprilično dobro nose s izazovima, kako smo saznali tijekom redovnih konzultacija s njima zadnjih nekoliko mjeseci. IDA je u okviru svojih mogućnosti izašla im u susret u vrijeme općeg lockdowna uslijed početka COVID-19 epidemije te omogućila im umanjenje već subvencionirane cijene najma poslovnog prostora za dodatnih 50 posto.

- Uz sredstva i prostor, važan segment u poslovanju je i edukacija u kojoj je IDA isto tako prisutna. Koliko je na tu aktivnost utjecala ova situacija?

- IDA obrazovne programe za privatni i javni sektor provodi već 20 godina te je u navedenom razdoblju provedeno više od petsto obrazovnih programa i dosegnuta brojka od više od 12 tisuća polaznika. U zadnje je vrijeme ta aktivnost iziskivala nužnu prilagodbu i transformaciju te za sada sve edukacije provodimo on-line, što nedutim ima i svojih prednosti, jer nas sada preko društvenih mreža može pratiti puno više korisnika i sudjelovati u edukacijama, a i spektar korisnika je, uvidamo, nešto širi.

Teme edukacija slijede tržišne trendove i realne potrebe na terenu, a trendovi su trenutno takvi da su teme digitalizacije najaktualnije. Edukacije već nekoliko godina provodimo zahvaljujući EU projektima koje apliciramo i koji se uspješno odobravaju za financiranje, a zadnji u nizu je aktualni UP SMART, ukupne vrijednosti 800 tisuća kuna, u sklopu kojeg nas u budućem razdoblju očekuje mnoštvo webinara i edukacija s fokusom na teme digitalnog gospodarstva. Edukacije su za sve polaznike besplatne te se u prosjeku provode dvaput mjesečno.

- Međunarodna suradnja i EU projekti i dosad su bili značajan izvor financiranja kvalitetnih razvojnih projekata u suradnji s gradovima i općinama. Čini se da će u ovim okolnostima to biti još značajniji izvor potencijalnih sredstava?

- IDA je od svog osnivanja provela 50 EU projekata ukupne vrijednosti 550 milijuna kuna, a u fazi provedbe imamo trenutno 13 projekata ukupne vrijednosti 175 milijuna kuna u kojima nastojimo djelovati vrlo konkretno i ciljano u svrhu razvoja Istarske županije. Tako da se može s punim pravom reći da smo zahvaljujući EU projektima ne samo doprinijeli samoodrživosti agencije, već i unapređenju mjera podrške za poduzetništvo i obrtništvo u Istarskoj županiji. Možemo istaknuti recentno odobrene projekte, koji se tiču vrlo aktualnih tema. U novoodobrenom projektu MIMOSA, ukupne vrijednosti 54 milijuna kuna, djelujemo u sektoru mobilnosti putnika te smo konkretno usmjereni na dvije pilot aktivnosti; razvoj pametne kartice (Smart card) i platforme „Via Istra", koje će omogućiti promociju dostupnih oblika prijevoza na području Istre, ali i stvoriti nove prilike za razvoj gospodarstva i turističke ponude Istarske županije. Navedeno se izvrsno nastavlja na prethodeći projekt u provedbi ICARUS, u kojem je IDA s partnerima HŽ putnički prijevoz otvorila aktualnu teme revitalizacije istarske željeznice, u smisku unapređenja usluga i opremeza putnike koji putuju dio svog puta istrom biciklom.

> *Vlada je još u rujnu 2018. godine prepoznala značaj projekta te je temeljem ideje osmišljene na inicijativu IDA-e darovala Gradu Puli napuštenu zgradu Mehanike u centru Pule, koja će biti obnovljena i nadograđena i prenamijenjena u sklopu projekta u poduzetnički centar s ciljem jačanja poduzetničkog okruženja*
>
> **Boris Sabatti**

Isto tako ostvarena je vrlo uspješna suradnja s Gradom Rovinjem i Općinom Kanfanar, koja će rezultirati prenamjenom nekadašnje pruge Rovinj-Kanfanar u biciklističku stazu, a što znači da će se od unutrašnjosti do obale Istre moći kombinirati prijevoz vlakom i biciklom. U projektu će se između ostalog postaviti u suradnji s lokalnim turističkim zajednicama pametne info ploče, koje će putnicima omogućiti više informacija o mogućnostima kombiniranja različitih vrsta prijevoza u Istri, što će svakako doprinijeti i unapređenju turističke ponude. IDA je aktivnosti u sklopu projekata ICARUS i MIMOSA osmislila upravo kao svojevrsni razvojni medukorak ka modernizaciji istarske željeznice, za koju se očekuje da će na nacionalnoj razini biti prepoznata kao strateški važan razvojni prioritet pri programiranju Operativnih programa u budućem financijskom razdoblju što se ESI fondova tiče; onome od 2021. do 2027. godine.

Projekt METRO

- Koje biste još od aktivnih projekata istaknuli?

- Od konkretnijih inicijativa koje se financiraju iz EU izvora mogu se spomenuti aktivnosti u sklopu projekta METRO u programu Italija-Hrvatska u sklopu kojih će se u gradovima Puli, Labinu i Poreču te u suradnji s nadležnim luckim upravama instalirati interaktivni pametni ekrani i brojači putnika, kako bi se doprinijelo unapređenju usluga za putnike, mobilnosti istih te uspostavljanju novih brodskih linija. Mora se naglasiti da je IDA u projektu METRO ostvarila značajnu suradnju s pulskim Tehnomont Brodogradilištem, koji kao partner projekta radi na osmišljavanju rješenja za brodove na hibridni pogon, što je prilika za poboljšanje kvalitete, sigurnosti i održivosti u pomorskom i obalnom prijevozu u prekograničnom području Italije i Hrvatske.

Ono što je trenutno najaktualnije je to da je strateški projekt COWORKING PULA, vrijedan 29 milijuna kuna, pozitivno evaluiran u sklopu javnog natječaja te da za nekih mjesec dana očekujemo potpisivanje ugovora o financiranju. Vlada RH je još u rujnu 2018. godine prepoznala značaj projekta te je temeljem ideje osmišljene na inicijativu IDA-e darovala Gradu Puli napuštenu zgradu Mehanike u centru Pule, koja će biti obnovljena i nadograđena i prenamijenjena u sklopu projekta u poduzetnički centar s ciljem jačanja poduzetničkog okruženja. Projekt ćemo provoditi u suradnji s Gradom Pula uz sufinanciranje iz ESI fondova; konkretnije ITU mehanizma za Urbano područje Pula, a planiramo da će u srednjoročnom razdoblju usluge prostora i programe koje ćemo tamo razvijati koristiti minimalno 50 poduzetnika te slobodnih profesionalaca.

Analiza za poduzetnike u ribarstvu

Projekt INVESTINFISH provodi se od početka 2019. godine, a usmjeren je na sektor ribarstva i akvakulture, u kojem su kroćene poteškoće nikuo, malih i srednjih poduzeća u razvoju inovacija te pristupu inovacijama. Jedna od glavnih aktivnosti koje IDA provodi je izrada analize inovacijskog potencijala za poduzetnike u ribarstvu i akvakulturi u Istarskoj županiji, koji su iskazali interes putem provedenog javnog poziva, objavljenog u lipnju ove godine. Zahvaljujući navedenoj analizi odabrana će poduzeća imati mogućnosti ubrzati put do tržišta, povezati se bolje i lakše s inovatorima, povećati ulaganja u istraživanje i razvoj u sektoru novih i „zelenih" tehnologija i usluga, što će rezultirati povećano konkurentnošću samog sektora ribarstva i akvakulture.